ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಕೃಪಲಾನಿಯವರು ಒಂದು ಸಾರಿ :—

"Today when people are dying inch by inch, it is our duty to ring the Bell of Revolt."

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಾವು ಸಭಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

(At this stage the Opposition members staged a walk-out)

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister may move the Demands.

BUDGET ESTIMATES FOR 1966-67—DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. 6.—OTHER TAXES—ADMINISTRATION.

Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 12,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment druing the financial year for the period ending 31st day of March 1967 in respect of 'Other Taxes and Duties'."

Along with this Demand. Demand No. 30A, 31, 32, 43, 47, 48 and 50 are deemed to have been moved and are open for discussion.

Mr. SPEAKER.—Demands moved : On the recommendation of the Governor of Mysore,

"That a sum not exceeding Rs. 12,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967 in respect of 'Other Taxes and Duties'."

Along with this Demand, Demand No. 30A, 31, 32, 43, 47, 48 and 50 are deemed to have been moved and are open for discussion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, 3ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ವಹಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂಬತ್ತು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಮೀರಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೆಂಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಈಗಾಗಲೇ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ; ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ (ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ನು) ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ರೆಡ್ಡಿ)

ಮಾಡಿದೆ, ಭಾರತ ದೇಶ (ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ) ಅವರೇಜನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಐವತ್ತು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ 40—41 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯೆ 40—41 ಪಾಯಿಂಟು ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಆಗಬೇಕಾದುದು ಕೇವಲ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. 1962 ರಿಂದ ಅಂದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಈ ರೋಡುಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಸರ್ವ ಋತು ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆರ್ ವೆದರ್ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇರಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಇನ್ನಾದರೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತು. ಈಗ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆನಂತರ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಅಲ್ಲಿನ ಮೈಲೇಜು ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತಲೂ ರೋಡು ಮೈಲೇಜು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರೇಜಿಕ್ಕೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಸ್ವಲ್ಪ ಏರಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ದೇಶಕ್ಕೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದ್ದರೂ ರೋಡುಗಳ ನಲುವಾಗಿ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳ ನಲುವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೂ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನ್‌ದ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ರೋಡುಗಳ, ಸೇತುವೆಗಳ ಹಾಗೂ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೂರು ಆಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು ಇರಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೋಡು ಮೈಲೇಜು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೋಡುಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಂತೆ ಬ್ರಿಡ್ಜಗಳ ಹಾಗೂ ಕರ್‌ವರ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರಸ್ತೆಯ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡುಗಳ) ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ನಂಬರು 13 ಎನ್ನುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಷೋರಾಪುರದಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರೋಡನ್ನು ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡು ನಂಬರು 13 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ನಿರ್ಣಯ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಕೆಲಸಚಾಲು ಮಾಡಲೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಆಸೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ಆರ್ ವೆದರ್ ರೋಡು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಇಲ್ಲೂ ಅದನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲಾದರೂ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕರ್‌ವರ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬ್ರಿಡ್ಜಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು

4-30 P.M.

ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ನ್ಯಾತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದೆರಡರಿಂದ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬ್ರಿಡ್ಜಸ್ ಮತ್ತು ಕಲ್ವರ್ಟ್ಸ್‌ಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ರೋ ಲೆವಲ್ ಕಾಸ್‌ವೇ ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ನಾಗುವಳಿಯಾಗುವಂತಹ ಭೂಮಿ ಉಪಯೋಗಿದೆ ಅದಕಾರಣ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಕಲ್ವರ್ಟ್ಸ್ ಅಥವಾ ಬ್ರಿಡ್ಜಸ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು-ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಂದರುಗಳನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಕೋಪು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಯಿದ್ದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಯೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿ ಓರ್ ಕ್ಯಾರೀಯಿಂಗ್ ರೋಡ್ಸ್ ಅಥವಾ ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡ್‌ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಚಾಲು ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೊಕ್ಕ ಹಾಕುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ಚಾಲೂ ಆದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗಲು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಅಷ್ಟು ನ್ಯಾತ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಆ ರಸ್ತೆಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆನ್ನು ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆನೋ ನಿಜ. ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಶರಾವತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ಇದೆ. ಅದು ಕಾಳಿ ನದಿ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಹಣದ ನಲುವಾಗಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯ ನಲುವಾಗಿ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಕೊಡುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ಆದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಇದೆ, ಬರುವ ಉಪ್ಪನ್ನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವದರಿಂದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಕಾಳೀ ನದಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಶರಾವತಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿದ ಮೇಲೂ ಕೆಲವೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪುರವನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತನಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವವನ್ನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮುಟ್ಟದೇ ಇರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟ. ಆದ ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾವಿ, ನದಿ, ಹಳ್ಳಗಳಿದ್ದಂತ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವೆಯೋ ಆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಆದರೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ)

ಯನ್ನು 1966ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗಾಗಿ ಪುರವಠೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಡೀಸೆರ್ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದು ಬಹಳ ಖರ್ಚಿನದಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪುರವಠೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈಯ ಸ್ಕೀಮಿನಿಂದ ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ನೀಡದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಎರಡು-ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನ ನಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ನೀಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನೀರಿನ ಬೇನೆಯಿಂದ ಜನ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಾರಿನ ಬೇನೆಯಿಂದ ಜನ ಬಳಲುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಾರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಟ್ಯಾಪ್ ವಾಟರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಾವು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವು ದೇನೆಂದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಷ್ಟು ಡಾಂಬರ್ ರೋಡುಗಳನ್ನು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಿರೋ ಹೇಗೆ ನೋಡಿರಿ. ನೂರ ಮೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲು ಕೂಡ ವಿಜಾಪುರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದಕಾರಣ ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಬೇಕು. ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 100–200 ಮೈಲು ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಮೈಲು ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಹೋಗತಾಡಿಸಲು ಬರುವ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಸ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀರಾ ಬಾಯಿ ಪಾ (ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 13ನೇ ನಂಬರ್ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈವೇ ಅದೆ. ಎಂಟು ವರ್ಷದಿಂದ ಒಂದು ಜೋಡ್ಡನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು ಈಗ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಿತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಗುರುತೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. 13ನೇ ನಂಬರ್ ಅಂತ ಕಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈವೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭರವಸೆ ಇತ್ತು. ನರ್ಕಾರದವರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಬಜೆಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿಜಾಪುರ—ಬಾಗೇವಾಡಿ ರಸ್ತೆ ತಯಾರಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗ್ಗೆ ಕಾರು ಕೂಡ ನಡೆದರೆ ಹಾವು ನಡೆದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಕೆಲಸನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಚಕಡಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ರಸ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಮೋಟಾರು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಜಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನವರು ಇದಕ್ಕೆ ತಾರ ರೋಡು ಆಗುವಾಗ ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಬಾಗೇವಾಡಿ—ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ರಸ್ತೆ via-ಬನರಕೋಡ ಬರಗಾಲದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ ರಸ್ತೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ 27 ಮೈಲು ಆಗುತ್ತದೆ. via-Basarakod ಆದರೆ 20 ಮೈಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಂಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಾರಾಗಳೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರ ರಾವ್ ಅವರು

ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಮೋಟಾರು ರಸ್ತೆ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ವಿಜಾಪುರದ ಮಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೂ ಏನೇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ 20 ಮೈಲಿಯನ್ನೂ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಿಜಾಪುರದಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ 7 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, 7 ಮೈಲಿ ಕಡಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಈ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಈ ವರ್ಷವೇ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿಜಾಪುರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಂದರೆ ಎಂದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತಿರುವುದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕಾಶ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕಂದೀಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಬೇಕು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೆಷೀನ್ ಬಂತು, ಶರಾವತಿಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಬರುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯ್ತು, 1964 ರಲ್ಲೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, 1965 ರಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಎಂಜಿನ್ ಇದೆ, ಎರ್ಥಾ ಕಡೆಯೂ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ತಂತಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ, ಆದರೆ ಎಂಜಿನ್ ಸೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬರುವವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮೋಟಾರು—ಈ ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವೆಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ? ಇದರಿಂದ ಎಂಜಿನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನೀರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಂತಿವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಿಂದಿಗಿ, ಇಂಡಿ ಮತ್ತು ವಿಜಾಪುರ—ಈ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಲೈನು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯದ ದೆಶೆಯಿಂದ ವಿಜಾಪುರದ ಸಿಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಡ್ರೈನೇಜಿಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಆಲಕ್ಷ ಮಾಡಬಾರದು, ಡ್ರೈನೇಜ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳು ಬೇಕು. ಬಾಗೇವಾಡಿ—ಕೊರ್ಲಾರದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೊರ್ಲಾರದ ಸಂಬಂಧ ಬಾಗೇವಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಮುತ್ತಗಿ ಮತ್ತು ಪಳನಂಗಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಸೇತುವೆ ಈ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಲಾರಕ್ಕೆ ಬಾಗೇವಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೆಶೆಯಿಂದ ಈ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ (ಮಾಗಡಿ).—ಪೂಜ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೆ, ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವೆ ನಡೆದು ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗಿ ನದರಿ ಕೆಲಸವು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಕುಣಿಗಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗದ ಹೋಬಳಿ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಮಠಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಲೈನು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ಮೈಲಿಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಭಾಗದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇರಾಖೆಯವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ವೆಮಾಡಿಸಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಮಾನುಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರ್ಥಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಇಪೆಯೆ, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಗಳವೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಅರ್ಧ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಉಳಿದ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತು ? ಆ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರರ್ಥಕವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ ಮಾಗಡಿ ಟೌನ್ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಲೈನು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಬ್‌ಲೈನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದೆಂದು. ಆದರೆ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ)

ನಮ್ಮ ಆಸೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಈಗರಾದರೂ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂಚನಬೆಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಡೆಯುವ ಕಡೆ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೈನ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕಂಬ ಹಾಕಿತ್ತು. ಸದರಿ ಕಂಬವನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸದರಿ ಕಂಬಗಳನ್ನೇ ಹಾಲಿ ಅಂಕನ ಹಳ್ಳಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಸಂಚಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ರಾಮೋಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚುಂಚನಕುಪ್ಪೆ, ಕೇತೊಹಳ್ಳಿ, ಗಣಪತಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೈನ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕಂಬ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ; ಒಂದು ಲೈನ್ ತಂತಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಎರಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರುಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸದರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40-50 ಜನರು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್, ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಬಾವಿ ಮುಂತಾದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗ 4-5 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಾಡಲು ಸೇತುವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದಮೇರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾದರೂ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದರಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪಸಂದ್ರ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಜಬ್ಬಲು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಸದರಿ ರಿಕಾರ್ಡು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಬಾವಿ ಮತ್ತು ಸೀಗೇಕುಪ್ಪೆ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ, ಬೆಳಗವಾಡಿ ಮತ್ತು ನುಬ್ಬರಾಯ ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ, ಮಾಡಬಾಳ್ ಮತ್ತು ಮಾನಗರ್ ಮಧ್ಯೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಪ್ರದೇಶ. ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶ, ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ, ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಫಲಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲವೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೊಡನೆ ನಮಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ. ರಾಮನಗರಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿವರೆಗೆ ರಸ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಗೇರಹಳ್ಳಿ, ಅಜ್ಜನಹಳ್ಳಿ, ನಾಗಮಂಗಲದ ಮೂಲಕ ಮಾಗಡಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಗೆಜ್ಜಗಾರ ಗುಪ್ಪೆಯಿಂದ ಬೆಳಗವಾಡಿ, ನುಬ್ಬರಾಯ, ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಲುದೇವನಹಳ್ಳಿ ಮೂಲಕ ಕಣಿಗಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೊಸಮೊಡ್ಡಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಪ್ರಿಯಾರಿಟಿಯಾಗಿ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾಡಬಾಳ್ ಹೋಬಳಿ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮವಾದ ಮಾಡಬಾಳ್ ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಗಡಿ ಟೌನ್‌ವರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ಬೃಹತ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 137 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸವರ್ಣೀಯರಿಗೂ, 67 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಾರಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಸಿಗದಂತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ

ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಸರಕಾರದವರು ಮಾಗಡಿ ಟೌನಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನದರಿ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿನ ನೀರು ಸಾಲದಆಗಿರುತ್ತೆ. ಈಗ ನದರಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ಆಳ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದುವರೆಗೂ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಬಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಹಿಂದೆ ಲೀಕೇಜ್ ವಾಟರ್ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೋಡಿಯಿಂದ ನೀರು ನದಾ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಳಭಾಗದ ಗ್ರಾಮದ ರೈತರು, ಜಾನುವಾರುಗಳು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಆ ಸೀಪೇಜ್ ಮತ್ತು ಕೋಡಿ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಟನರ್ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಳಭಾಗದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರೇ ಸಿಗದೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನವಾದರೂ ನೀರು ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದು ಹಿಂಭಾಗದ ಗ್ರಾಮಗಳವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಪೂಜ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರು 6, 30ಎ, 31, 32, 43, 47, 48, 50 ಇವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈವರೆಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಖಾತೆಯವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 1956ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬೆಳಗಾಂ, ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಗುಲಬರ್ಗಾ ಬೀದರ್ ರಾಯಚೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ನೈಜಾಂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಕೊಡಗು ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಪಡೆದು ತನಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯೋಗ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ರಸ್ತೆ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅನ್ಪ್ರಜರ ಹಾಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಹೈದರಾಬಾದದಲ್ಲಿ ಅಂತೂ ನಿಜಾಮರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಜಾಣತನದಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಹಳ ದಿನದ ಆಶೆಯಾದ ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಅದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಹು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕನಸು ನನಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಆದಮೇಲೆ ಇವರು ಕೊಡಗಿನವರು, ಇವರು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರು, ಇವರು ಇಂಡೆಗ್ರೇಡೆಡ್ ಏರಿಯಾದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬ ಒಂದು ವಾದ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ವಿಷಯ ಇಂದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತ ದಕ್ಷ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ)

ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇದ್ದರು ಅವರು ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ಒಂಭತ್ತು ಜನ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ನದನ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಆಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕದು ಆಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿ ಅರ್ಧೊಂದು ಇರ್ಧೊಂದು ಭಾಗ ಇತ್ತು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ 2 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಎರ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತಜ್ಞ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಅದು ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಿಂದ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂನಾ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ನಂ. 4 ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ಹೈ ವೇ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಂದರೆ ಇರುವುದು ಏನು ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನು ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟುಗಳು ಇವೆ. ಈ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಅತಂಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂವ ಹತ್ತಿರ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಗಲ ಓವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಗಲ ಮಾಡಿನುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮೋಟಾರು ವೆಹಿಕರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 150 ಇದ್ದುದು 450 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಅತಂಕ ದೂರು ಮಾಡಿ ಅವರು ಕೇಳುವ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಓವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೊರ್ಲಾಪುರ ರೋಡ್ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈ ವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಅದು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೊರ್ಲಾಪುರ ರೋಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಓವರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಪಂಜಿಮ್ ರೋಡ್ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಮೆಟರ್ ರೋಡ್ ಇದೆ. ಈ ರೋಡ್ ಅನ್ವಲ್ಡ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರೋಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಉಳವಿ ರೋಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಟಿ. ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಬಂದುದು ಈ ಧಾರವಾಡ ಉಳವಿ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಬಂದಿದೆ. ಅನಂಖ್ಯಾತ ಜನ ಉಳವಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಡು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಧಾರವಾಡ ನವದತ್ತಿ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಟ್ರಾಫ್ಯಿಕ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೋಡುಗಳನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇರಿಗೇಷನ್ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟೀಜ್ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರೆಕ್ಟಿಸಿಟಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಬ್ಯಾಕವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ

ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟೀಜ ಇವೆ. ಶಿವಸಮುದ್ರದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಸಪ್ಲೈಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಸಮಾಧಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂದರೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಇರ್ಲಾ ಪ್ರೆತ್ತಿಯರ್ ಇರ್ಲಾ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ದಾಳಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಚೈನಾ ದಾಳಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳದಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗೆ ಉಳಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇರೆ ಬಂಡವಾಳ ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ತಾಷ್ಕೆಂಟ್ ಒಪ್ಪಂದ ಆಯಿತು. ಈಗ ಯಾವ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ, ಪೂರೈಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಟಗ್ರೇಟೆಡ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟೀಜ್ ನಮಗೆ ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-00 P.M.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಕೊಳಗಳು ಹಳ್ಳಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇದ್ದರೂ ಈ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ತರಹದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇರಿಗೇಷನ್ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೊಳೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿರುವ ಘಟಪ್ರಭಾ ಎಡದಂಡೆ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ಕೆಲಸವಾಗದೇ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿವೆ ಇದುವರೆಗೂ ಬರೀ ದಂತೆಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀರು ಮಾತ್ರ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ಈಗಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಅದರ ಅಸ್ತಿಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವಂಥ ನೌಕರರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇತರ ಎರ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ, ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲೀ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ನೀವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಗೋಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು. ಒತ್ತಾಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರು 300 ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೂಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವ್ಯಾಜಿಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಚೆಕ್ಕೆಕರ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಹೇಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ 208 ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಹೋಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು 15 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಫಂಡನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ)

ಬೇಕಾದರೆ ನಾವುಗಳೂ ಸಹ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 360 ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಜನರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅಥವಾ ದೇವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕೆರೆಗಳು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ it is under investigation ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಎಷ್ಟು ದಿವಸದವರೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೂ ತೊಂದರೆ, ನಮಗೂ ತೊಂದರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಂದರು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಇದ್ದಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಬಂದರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂದರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ದಿವಂಗತ ರಾ'ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಳ್ಕೆಬೈರ್ ಮತ್ತು ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮಲ್ಯರು ಬೆಳತಂಗಡಿ ಸದಸ್ಯರು ಇವರ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ ಜನರು ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಧಾರವಾಡ, ಕಾರವಾರ, ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂರಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ ; ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಬಿಜಾಪುರದಿಂದಲೇ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಜನರ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ. ನನಗೂ ಸಂತೋಷ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವಾಗ ನಮಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ. ನಮಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಊಟ ಹಾಕಿ, ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಂಬಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರಿಗೇ ತಿನ್ನಿಸಿದರೆ ಅಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು ಜನರು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತಮವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ಸರಿಯಾದ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುವಂತಹ ದೀಪಗಳನ್ನು, ಉತ್ತಮವಾದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ಸುಗಳನ್ನು, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಜನ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಟಿ.ಬಿ.ಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರುವ ಟೂರಿಸ್ಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಹಾಲ್ ಇರುವ ಟಿ.ಬಿ. ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಹೊಸ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಧಾರವಾಡ ಒಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ನಗರ. ಅದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೆಯಲ್ಲದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಗೋವಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ, ಜೋಗಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಎಲ್ಲಮನ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ, ಅಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವೆರ್ನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಧಾರವಾಡ

ದಲ್ಲಿ ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಒಂದು ನೀರ ನಾಗರ ಕೆರೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಪಿಕ್‌ನಿಕ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಳಿ ಒಂದು ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಜ್ಞರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದಿರಿ. ಅವರು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೀವು ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೆ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಧಾರವಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯು ನವದತ್ತಿವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ—ಬ್ಯೆಲಹೊಂಗಲ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೋಡುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸುಮಾರು 70—80 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ—ನವಲಗುಂದ ರೋಡ್ ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಿಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಶಹರಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟಿ. ಬಿ. ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಾ ಅಪ್ರೋಚರೋಡ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಖಾತೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮರಾಮತ್ ಇರಾಖೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿದ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹಣ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟೆ, ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಲುವಾಗಿ ಅವಸರದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೋ, ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರ ಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಾಕೀತು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಿ. ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲುಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಕಲಸಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ದೊರೆಯದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮೊನ್ನೆ ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿಯವರು ಈ ಕಡೆ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದರು, ಕೆಲವು ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡು ಕಡೆ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಯ್ಯಲು ರಸ್ತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಅದೂ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಂತೂ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಣ್ಣ ಸೇತುವೆ, ಮೋರಿಗಳಿಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳೇನೋ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ರಿಪೇರಿ ಆಗಿವೆ, ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ರಿಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿಸಿ. ರಸ್ತೆಗೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬೇಡಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಯನೂರು-ಮಾಳೂರು-ಹಣಗೆರೆ ರೋಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ ಆ ರಸ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಲಾರಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆ ಲಾರಿಗಳು, ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಲಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ದಿವಸಕ್ಕೆ 70—80 ಲಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಅದು

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರು 10ಪೈಸೆಲೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಕಾಲ ಬೇಕಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪಿ. ಎಂ. ಡಿ. ಯವರು ಐರ್ನ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನವರು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯವರು ಹಣಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ. ಇದು ನಾಲ್ಕುಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆ ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ಸರಿಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಡುಬ ಸೇತುವೆ ಚರಿತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸೇತುವೆಗೆ ಅನೇಕ ತಕರಾರು ಇತ್ತು. ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸೇತುವೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಶುರುವಾಡಿ ಚೆಕ್ನಿಕರ್ ಓಪನಿಯನ್ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಈ ವರ್ಷವೇ ಆರಂಭವಾಗಲಿ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರು ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಯಾವ ಜಾತಿ ಆದರೆ ಏನು? ಕೆಲಸ ಆಗುವುದು ಮುಖ್ಯ ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ಹೇಳಿದೆ ಸಣ್ಣ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ ದೊಡ್ಡ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನೂ ಹಿಡಿಯಿರಿ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಗೊತ್ತಿರುವವರು ಬಂದು ಅ ರೀತಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅಂಥವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಬಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವನ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು 43 ನಂ. ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಂಸಿಯಲ್ಲಿ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧ ಆಗಿ ನಿಂತಿದೆ. 7-8 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಜನ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ. ತರಾವತಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಕರಾರೇನೂ ಇಲ್ಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ಒದಗಿಸಲಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು ಅವರ ಕಡೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿಯವರ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆ ತಾಳಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಧಾನಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಇದ್ದಾರೆ ತಾಯಿಯಂತೆ ನೋಡಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ದಿವನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಚೀಣೀಯರು ಮತ್ತು ಪಾಕೀಸ್ತಾನದ ಒಂದು ಗರಾಚಿ ಶುರುವಾಯಿತು ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ ಉಳಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಬಂತು. ಏನೇ ಆದರೂ ಕೂಡ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಕೂಡ, ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಆಗಲಿ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಆಗಲಿ, ಈ ಯಾವ ಒಂದು ಭೇದ ಭಾವ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಂಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಅವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ನಾನಾ ತರದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ! ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸು

ತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಭದ್ರಾ ರಿನರ್‌ವಾಯರ್ ಕೆಳಗಡೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರು ಹೇರಳವಾಗಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟೆರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಕೆನರಿನಿಂದ ಹೊತು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಸಹಜ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಇರಿಗೇಶನ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮೆಂಟೆನೆನ್ಸಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆವರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಇಲ್ಲ. ಕೇಳಿದಾಗ, ನಮಗೆ ಇರಿಗೇಶನ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಾವು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ರೋಡುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಕೆ. ಕೆ. ರೋಡ್ ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಹೊನ್ನಾಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ 20 ಮೈಲು ದೂರ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು ಇದು. ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬ್ರಿಜ್ ಕೂಡ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಈಗ ದುರುಸ್ತಿಪಡಿಸುವವರಿಲ್ಲ.

ಇದು ಬಸ್ ರಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಶಿವಮೊಗೆ ಕೇವಲ 21 ಮೈಲು ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಹ ತಾವು ಸ್ಟೇಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ, ತೊಳೆಹಳ್ಳದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಬ್ರಿಜ್ ಮಾಡಿದರೆ ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಶಿವಮೊಗೆ ರೈಲ್ವೇಸ್ಟೇಶನಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರೋಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮ್ಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಅರಿಸಿಕೆರೆಯವರೆಗೆ ರೋಡ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅರಸಿಕೆರೆಯಿಂದ ಜೋಗಿಗೆ ಹೋಗುವ ರೋಡ್ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ತಾವು ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಇದೇ ದಾರಿಯಾಗಿ ಶರಾವತಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಪರದೇಶದ ಜನರೂ ಕೂಡ ಈ ರೋಡಿನ ಮೂಲಕ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅರ್ಜೆಂಟ್ ಟಾರ್ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭದ್ರಾವತಿಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 75 ಸಾವಿರದಿಂದ 80 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಆಗತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಬ್ರಿಜ್ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಸರ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ರಾರಿಗಳು ಹೋಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇದು ಬಹಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭೀತಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಬ್ರಿಜನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಕೇವಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಖೋಟಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ತಾವು ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಹಳೆಯ ಬ್ರಿಜ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಓಡಾಟದಿಂದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಆಗ್ರಿ ಹೋರ್ಟಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪೂನದ ವರೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ನ್ಯಾಶನರ್ ಹೈವೇಗೆ ರೈಲ್ವೇ ಕ್ರಾಸ್‌ಗಳು ಅಡ್ಡಿಬಂದಿವೆ ಎಂದು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಜೋಗಿನವರೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಿ. ಹೆಚ್. ರೋಡ್ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ನೋಡಿರುವಂತೆ, ರೈಲ್ವೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಜ್ ಇಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೊ ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟುಗಳು ಕೂಡ ಆಗಿವೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹೈವೇಗಳು ಇವೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂಡರ್‌ಬ್ರಿಜ್‌ಗಳು ಆಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಂಡರ್‌ಬ್ರಿಜನ್ನು ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ)

ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರೀಕೆರೆ ರೈಲ್ವೆ ಬ್ರಿಜ್ ಮಂಜೂರು ಆಗಿದೆ. ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದರೂ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಂಜೂರು ಆಗಿ ಸುಮಾರು 4-5 ವರ್ಷವಾದರೂ ಕಟ್ಟಡ ಆಗಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕರ್ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಆಗಿ 33 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೂಡ ಅಕ್ಯೂಯಿರಿ ಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯವರು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಭದ್ರಾರಿಸರ್ ವಾಯರ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ನೀರು ಹೇರಳವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ನೀರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೆ ಒಂದು ಗುಡ್ಡ ಇರ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರಾಗಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಬಂಗಲೆ ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—Mr. Speaker, Sir, supporting today's Demand, I congratulate the Government for the overall development for the last 18 years in the P. W. D. sector and in the sector of electrification. Sir, if we compare the state of affairs which was in existence in 1956, or as a matter for that in 1947, with those of 1965, I am sure none can be blind to the outstanding achievements as far as P. W. D. and Electricity is concerned. But, Sir, I have a suggestion to make, as for as the plan and estimates of big projects are concerned. Sir, we have the best engineering talent in the State and in the country. So, when plans of big projects are proposed to be undertaken by Government, instead of the department itself drawing up the plans, and instead of the department itself executing it, the Government should invite plans from private engineering firms and the department should scrutinise and then execute the work. Otherwise, what will happen is this. The department is both the judge and the accused. The department makes the proposals and the department itself executed it. In order to avoid any misunderstanding amongst the beneficiaries, it is always better to have these two things separate. There should be one institution which makes the proposal and another to execute the proposal. And, again we shall be exploiting the best resource in the country, and therefore what I would suggest is, in cases of big projects, where crores of rupees are invested, it is always safe to invite proposals, to invite plans and estimates from the best engineering talent in the State and in the country.

Sir, I would like to invite the kind attention of the Government to the fact that rural communications are as important as the national highways. The progress in the construction of the national highways is marvellous. But if we see the progress achived as far as rural communications are concerned, I think it is not so encouraging. To speak of my own district, North Kanara, 50 miles of rural communication were proposed to be undertaken

in each of the first, second and the third five year plans. But, what is the achievement. In the first five year plan, nil ; in the second five year plan, it is one mile and in the third fiue year plan, it is obout ten to fifteen miles ; Rural communications are as important as the national highways. Rural communications can be said to be village highways. Development of rural communications is intimately connected with the development of agriculture itself. Many of the rural communications have to pass through many miles of forests, where there are cultivable areas. But on account of the lack of roads and lack of communication facilities, all these areas are not cultivated at all. The construction of rural communications can be viewed from another point of view also. This rural communication is entrusted to the ordinary P.W.D. Officer, *i.e.*, the Executive Engineer of the regular division. But he has got so many other works on his hand. For example, to speak of my own district, there is the B.H. Road. It is entrusted to the Karwar Division. It becomes a prestige matter with the Executive Engineer and he devotes all his strength and energies to the B.H. Road and neglects smaller things. So instead of entrusting the rural communications to the regular P.W.D. Division. I would suggest, just as you have created a minor irrigation investigation to a separate division, that a rural communication cell should be created, which should only look after rural communications. That is the only way to develop rural communications in the villages, which are as important and as necessary as the national highways.

Another factor which I wish to bring to the notice of the Government with regard to rural communication is, on record it is stated that many of the rural communication roads are complete. But, in fact, they are not completed. Many of the drainage works are not at all taken up. If you ask the Executive Engineer, why these are not done, he says that no contractors are available or some other reason. Therefore, in order to concentrate on rural communications only, I would suggest a rural communication cell at the district level so that justice may be done to these rural communications also.

Sir, at the lower level, we have got the best engineering staff—supervisors ; we have got the best executive engineers ; we have got the best chief engineers and we have got the best Chief Engineer General. But, unfortunately, on account of perhaps lack of time, lack of proper approach at the lower level, there is lack of supervision. I can quote instances where a project work is taken up and executed, but before the beneficiaries can get the fruits, the project becomes useless. That is so in the case of so many bhandaras. Instead of cement, lime is used, so much so that it cannot withstand the rush of wate and the bhandara gives way. In my own constituency, there is a bhandara called the Mitta dam. Government spent three lakhs of rupees for the construction of this dam and anther Rs. 30,000 is being proposed for the construction of channels. But before the beneficiaries can take the fruits of this, the

(SRI R. S. HEGDE)

pillers to the bhandara have fallen and water is leaking and it is said that the entire bhandara is to be pulled down and a fresh one constructed. There are many instances where bhandaras have been constructed but in one rainy reasons itself, they are damaged. It only shows lack of proper supervisory control at the lower levels in the matter of the construction of these bhandaras. Such things have to be prevented at the lowest level so that people can get the fruits of these works properly.

Sir as far as electrification is cocerned, all of us must be proud of the Sharavathi Hydro-electrical project, which is a remunerative asset of the State. If all the ten units are commissioned, I am sure Government will be getting crores of rupees by way of interest on the investment. Of course, electricity as I understand, is a commercial proposition for the Government. So, I would suggest that we should have an investigation squad in this department also. We have got so many sweet waters. These sweet water are unexploited. We talk of irriagation. We talk of grow more food and we talk of intensification of agriculture. But agriculture and irrigation are intimately connected. I am reminded of the great observation made by our great President Radhakrishnan, which he has stated about two weeks back. He has stated that our chronic dependence on others for food will result in economic mismanagement. Irrigation and agriculture are intimately connected. So the Electricity Department must see how best to exploit all the sweet water rivers in the country. To speak of my own place, we have got sweet Sharavathi which is a continuation of the Sharavathi by which we have got so much of power. But unfortunately, as far as we are concerned, we have got all the bad effect of Sharavathi, but not power. When the water of Linganamakki escapes through Sharavati in Honnavar and joins the Arabain sea, the water level is raised. So we have all the bad effects of the dam and the good effects are taken elsewhere. So it must be wisely thought of as to how to exploit the steady water flow of Sharavati which is flooding in Honnavar. I submit the Department must have an investigation cell or an investigation squad. They must survey and see the possibilities of irrigation from all the sweet waters and if that is done I am sure we will be able to grow more and encourage the people to grow more. I am fully conscious of the fact that the hands of the Government are full but at the same time it must be seen that these neglected places are given sufficient power for the purpose of irrigation. I for one know that when North Canara was a part of the Bombay Presidency it was most neglected. We had nothing at all. But after the reorganisation of States, the developments in North Canara have been accelerated. It is highly encouraging and all the people of North Canara are indebted to the Government. At the same time we say that we have ample resources. Sweet water, forest, etc. Nearly Rs. 5 crores are collected as forest revenue. All the resources of North

Canara can be exploited in the spheres of irrigation, irrigation from power. I may quote here an instance. I do not know where exactly the reason lies. About two to three years back in Honnavar and Kumta taluks as nearly 180 applications were made for the supply of pumpsets. All the formalities of the department were complied with and I have been repeatedly in touch with the Executive Engineer, Hubli. They say that they do not know where the applcations are. Two and half years have elasped since the applications were filed. So, there must be something wrong somewhere. All these wrongs should be rectified. As far as North Canara is concerned we have to look upon three Executive Engineers. So different taluks of the district have to look upon different Executive Engineers at Mangalore, Shimoga and Karwar. North Canara is a developing district. It is high time that there is one Executive Engineer posted in North Canara so that he will be within an easy reach of the people and all the taluks can look upon one Executive Engineer.

The village electrification of North Canara has to be done on an intensified scale. We have been suffering bad effects of the hydro-electric project. It is high time were are given the good effect also so that the people can have better relief of the power that is supplied to them.

Many places in North Canara especially in Bhatkal there is drainage and water supply scheme. But unfortunately things are not moving in an accelerated pace as they out to be. So, the procedures of the department should be cut down ; where an Executive Engineer can take a decision he should not refer the matter to the Superintending Engineer ; and where a Superintending Engineer can taken a decision he should not refer the matter to the Chief Engineer. This matter of reference right from the beginning to the top results in great delay to the disadvantage of the beneficiaries. Therefore the procedural aspects must be simplified and the delays must be cut short.

Finally on behalf of the Department I suggest that the Government should take a decision to increase the age of superannuation of Engineers to 58 because most of the Executive Engineers are sound and healthy. I am sure all the Executive Engineers are very sound, very healthy, very energetic, very strong, mentally very alert. Therefore the Government should not hesitate to take a decision to raise the superannuation age to 58.

Thank you.

SRI K. DEVAIAH (Malleswaram).—While welcoming the demands placed before us by the Minister for Public Works I wish to say a few words which will be in connection with public works of the State.

We are thankful to the Public Works Department, engineers, technicians, electricians and above all our Minister who has taken keen

(SRI K. DEVAIAH)

interest in getting almost all the works completed within the time limit. Thanks to the efforts of our Engineers, Sharavathi has come to be a living source of life and happiness to the humanity of the State. It has not only lighted the villages, towns, workshops and big cities like Bangalore ; It has gone beyond the borders of Mysore State illuminating and pumping water in Andra Pradesh, Kerala and Madres. Is it not a wonderful work of our engineers who have worked with zeal and national feeling ? We are Indian nationals and we have to work for our country and they have inculcated in the hearts of young engineers this spirit of duty towards the country. The engineers are the pioneers in several developmental works and it is my duty to say here what I feel about them. They are the people whom the Government trusts, the people trust and they have to go to the people in the villages help them to erect pumpsets, give them electricity and show them how they can be helped and to see that the green fields are a source of solace to the starving villages. A time will come when everyone of the citizens of India will look to them with pride and say, here are the people who have brought water, electricity and what not ?

I know there are people who go out of the way and become corrupt. There are some officials who are corrupt. But we cannot hold them alone responsible. How do they become corrupt ? It is the private people who temt them to be corrupt. It goes side by side. Unless there is non-official corruption there is no official corruption.

We must be responsible for this speaking about the Bangalore City, I may say that we have a great problem. If that problem is not solved within course of the next two or three years, I think the people of Bangalore will have no water. The Government must take it in the real sense. If the Cauvery scheme is not fulfilled and is not pursued in a spirit of completing it within the shortest time without any hindrance, I think we may have to pay a heavy penalty for the folly. I request the P.W.D. Minister on behalf of the Bangalore City Corporation, to see that the Cauvery scheme is brought up and all the four stages of the scheme finished, *i.e.*, supply from the source to the city, at an early date and necessary funds are provided and arrangements made with the World Bank to carry on the work. There is a feeling among the citizens of Bangalore that the water rate that is claimed now is inclusive of the contribution for the 26 crore scheme of bringing Cauvery water to Bangalore. It must be made clear to the public that it has nothing to do with the day to day collections of the amount from the citizens. That feeling must be driven out from the minds of the people. We have got many miles of National Highways and Trunk roads running through the City of Bangalore. When I was in the Corporation, it was stated that a portion of the cost in this behalf will be met by the Central Government. I do not know whether the Central Government

is meeting a portion of the cost. Some of the roads are very narrow and they are unfit to be National Highways. Many Lorries run through these Trunk roads to Delhi, up to Cape Kamorin, Madras, Kerala, Bombay and Calcutta. These are the Trunk roads running through the heart of the City of Bangalore. So many accidents are taking place and there are deaths. Therefore, these roads have to be widened and the unhappy accidents should be avoided.

Regarding the maintenance of the City proper, it is the duty of the City Improvement Trust Board and Corporation. Previously, the Government was sharing 1/3 of the cost towards the construction of over-bridgs and underbidges. I want the Government even know to share 1/3 of the cost towards the construction of several bridges in the City of Bangalore. There is a most dangerous over-bridge at Sriramapuram and it is a source of trouble to the public. No Bus can run over this bridge and therefore persons coming from Nagappa Block to Sriramapuram have to pay 12 paise extra because the road is round about. I also suggest that the work of constructing over-bridge at the 17th Cross, Malleswaram, should be taken up early. The Bellary Road Bridge, which comes under National Highways is very important and therefore, this work also should be taken up immediately.

As far as electricity is concerned, the rates are very high. We are paying heavy current charges. I suggest shat the rates should be reduced. In Bangalore City, the electric poles are erected in an old fashion right in between the foot-path and the road. As the roads are narrow, these poles have become hinderence to traffic. It is high time that these poles are removed and underground cables are laid falling in line with other countries. This will avoid unnecessary cost in digging of the roads. I request the Electricity Department people to plan before hand in order to avoid digging of the roads. We are aware that the Corporation is spending crores of rupees towards widening of roads. The roads in Bangalore City are much better now. Still, we have got very heavy work to do. In Madras, the Government is contributing Rs. 5 lakhs every year towards the maintenance of roads. I request that a similar facility be extended by Government to the Corporation by way of contribution or subsidy for maintenance of roads. Our Chief Minister was good enough to say that he is going to give a reward of Rs. 1 lakh to the person who gives a process for manufacture of pure copper from copper ore available in Bangalore. We have ample electricity from Sharavathi. Cannot our Engineers try and get pure copper form these ores ? I suggest that this should be tried by our Engineers.

I would like to say a few words with regard to the Educational institutions in Bangalore. Bangalore has got a population of more than 15 lakhs. In the Government Fort High School, there are more than 2,000 students and in the Government Malleswaram High School more

(SRI K. DEVAIAH)

than 2,500 students. Thanks to our Chief Minister and the Minister for Public Works, the ground floor of the Malleswaram High School is getting ready. The First Floor may kindly be got completed in this year's budget so that the children of Malleswaram may be benefited, because there is no High School round about, especially girls high school. In the 13th Cross at Malleswaram, there is a Middle School run by the Government. The owner of the land is trying to sell the land. I request the Government to acquire that building and the site for the location of the Middle school which is run there for several years.

Another important thing I wish to mention is about the trouble that you are facing everyday about the water rates. I request the Minister concerned to see that the water rate is fixed on 'no profit-no loss basis'. We have already passed an amendment to the Corporation Act asking the Corporation to collect 15 per cent tax on the houses which will include the cost of water also. I suggest that a reasonable understanding between the Corporation and the Water Board may be got to solve this problem. Otherwise, there will be always rub on the Government as well as the Corporation side. We must have a practical approach for solving this problem. As agitation is being carried on in this behalf, some arrangement may kindly be made to remove this rubbing from the minds of the people.

There is the problem of underground and drainage connected with the Water Supply and Sewerage Scheme and more funds might be required. It is a big nuisance near the Link Road, Malleswaram. The bridges are of old type or are too low. When it rains all the houses are inundated under water and that has taken place several times making the people suffer like anything. Therefore, necessary drainage and underground work must be carried out early by the Corporation and the Water Board.

I thank the Speaker for having permitted me to speak though I was not in the list.

6-00 P.M.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ಕೊಳೆಕ್ಕಬೈಲ್ (ಕುಂದಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಎರ್ನಾ ಬೇಡಿಕೆ ಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸದ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಘೋಷಣೆ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಿನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹ ಸಹಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೀ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ

ಹೀಗೆ ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಮಲತಾಯಿಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಈಗ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನೂ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಾಸನ—ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂದು ಸಭೆ ಎದ್ದು ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ 8—30 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The House adjourned at Two Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 19th March 1966.

WD 6627—GPB—500—21-6-66